

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Primární prevence pro starší osoby- výsledky dotazníkového šetření

MPSV- Odbor rodinné politiky, ochrany dětí a sociálního začleňování

Mgr. Karolína Skalová

2025

Dotazníkové šetření

- ❖ Trvání: červenec – srpen 2025
- ❖ Cíl: Zmapovat přístupy obcí k primární prevenci pro starší osoby
- ❖ Specifikace dotazníku: Dotazník nebyl určen pro sociální pracovníky
- ❖ Cílová skupina: obce
- ❖ Vazba na strategické dokumenty: Akční plán k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti 2023–2025 (hlavní cíl č. 2: Podporovat aktivní a zdravé stárnutí, strategický cíl č. 2.1: Podporovat aktivity rozvíjející zdravé stárnutí na komunitní úrovni)
- ❖ 24 otázek (6 otevřených, 18 uzavřených)

249 odpovědí

● Obec I. typu	39
● Obec II. typu	68
● Obec III. typu	105
● Městská část	37

Věková hranice staršího člověka

● 55+	16
● 60+	50
● 65+	158
● Jiné	25

Odpovědnost za agendu starších lidí

❖ Městské části

Místostarosta, dále Starosta a Koordinátor pro seniory

❖ Obce I. Typu

Starosta, často bez specializovaných pozic.

❖ Obce II. Typu

Starosta, ale i Vedoucí odboru sociálních věcí a Místostarosta.

❖ Obce III. Typu

Vedoucí odboru sociálních věcí, následovaný Místostarostou a Starostou.

Další zaměstnanci a činnosti

- ❖ Dominantní odpověď: „Více než 3 osoby“
- ❖ Průměrný počet:
 - **Městské části:** ~2,8
 - **Obce I. typu:** ~2,6
 - **Obce II. typu:** ~2,9
 - **Obce III. typu:** ~3,2
- ❖ Medián: 2–4 osoby
- ❖ Organizace akcí
- ❖ Aktualizace informací
- ❖ Průzkumy potřeb
- ❖ Městské části: důraz na komunitní práci
- ❖ Obce I. typu: spolupráce s kluby seniorů

Průzkumy zájmu

- ❖ Nejčastější formy sběru dat:
 - **Dotazníky** (papírové i online)
 - **Osobní rozhovory**
 - **Telefonické kontaktování**
 - **Veřejná fora**
 - **Kulaté stoly** (zejména městské části)
- ❖ **Obce III. typu** vykazují největší metodickou rozmanitost.
- ❖ **Městské části** preferují jednoduché formy, ale občas využívají i diskusní formáty.

Obce I. typu	43,59 %
Obce II. typu	17,65 %
Obce III. typu	34 %
Městské části	24,32 %

Zapojení seniorů a přínosy

- ❖ **Městské části:** kluby seniorů, rozhodovací skupiny.
- ❖ **Obce I. typu:** neformální zapojení, osobní kontakt.
- ❖ **Obce II. typu:** komunitní centra, domovy pro seniory.
- ❖ **Obce III. typu:** spolky, komise, komunitní plánování.
- ❖ **Formy komunikace:** rozhlas, zpravodaj, web.
 - ❖ Mezigenerační výměna, předávání zkušeností.
 - ❖ Dobrovolnictví, organizace komunitních akcí.
 - ❖ Stabilita komunity, péče o vnoučata.
 - ❖ Udržování tradic, historická paměť.
 - ❖ Ekonomická role: spotřeba, služby.

Programy pro aktivní stárnutí

❖ Městské části

Senior Pointy, kluby seniorů, rekondiční pobyty, jazykové kurzy, besedy, výlety.
Mezigenerační aktivity (čtení dětem, tvořivé dílny).

❖ Obce I. typu

Univerzita třetího věku, Senior taxi, kulturní akce, zpravodaj, zahrádky.
Méně propracované než v městských částech.

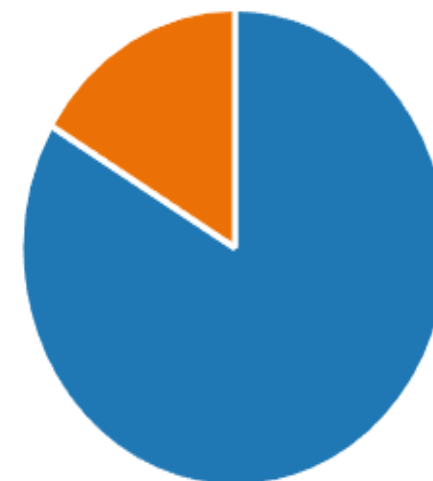
❖ Obce II. typu

Komunitní centra, kluby seniorů, trénink paměti, cvičení, poradenství.
Často propojení s pečovatelskou službou.

❖ Obce III. typu

Rozsáhlé programy: univerzity, komunitní centra, POSEZ, Senior Taxi, dobrovolnictví.
Mezigenerační výlety, workshopy, komunitní zahrady.

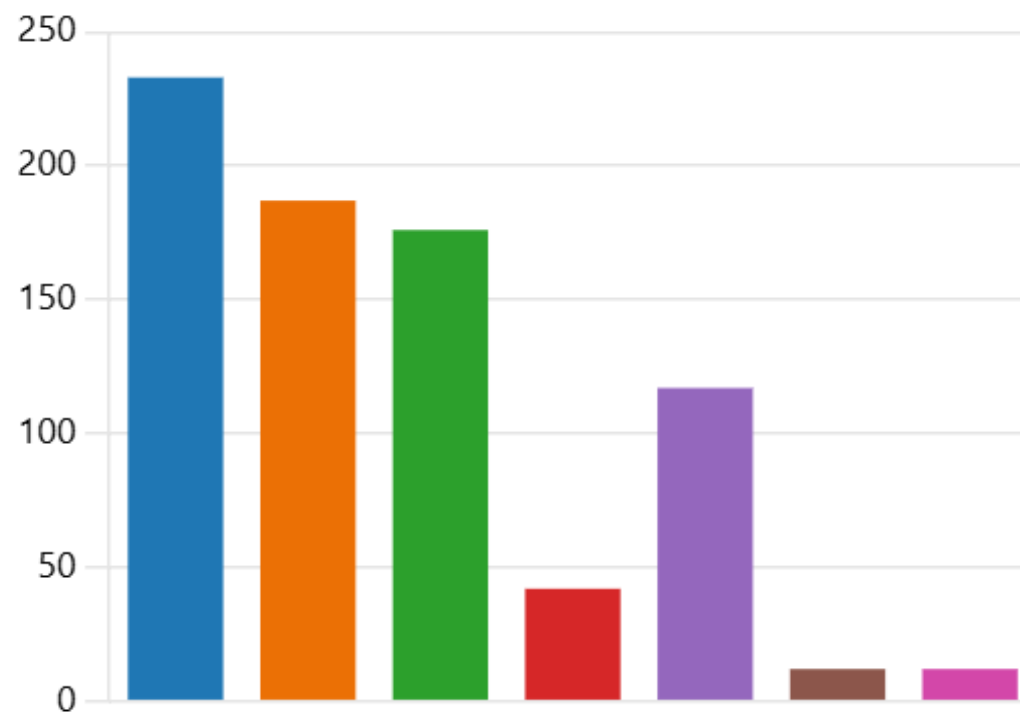
Motivace seniorů k účasti

- ❖ Zvýhodněné vstupné
- ❖ Občerstvení zdarma
- ❖ Osobní pozvánky
- ❖ SMS
- ❖ Rozhlas
- ❖ Letáky
- ❖ Senioři a seniorky jsou často aktivní i bez nutnosti motivace

Obracejí se senioři na obec s žádostí o kontakty na některé z níže uvedených služeb ? (Vyberte všechny relevantní možnosti)

● Sociální služby	233
● Zdravotní služby	187
● Poradenské služby	176
● Bankovní služby	42
● Právní služby	117
● Žádné kontakty si nežadají	12
● Jiné	12

Technologie

Dostupnost:

- ❖ Obce III. Typu: 92,4 %
- ❖ Obce II. Typu: 82,4 %
- ❖ Obce I. Typu: 56,4 %
- ❖ Městské části: 73,0 %

Formy podpory využívání

❖ Městské části

Kurzy práce s PC/tabletem; Přístup k technice v komunitních zařízeních; Půjčování elektroniky; IT vzdělávání.

❖ Obce I. Typu

Kurzy v knihovnách;

Komunitní počítače; POSEZ centra.

Půjčování techniky spíše výjimečně.

❖ Obce II. Typu

Školení a kurzy; Komunitní centra s internetem;

Knihovny jako technologické uzly.

Důraz na dostupnost techniky.

❖ Obce III. Typu

Rozsáhlé kurzy digitální gramotnosti; SeniorPointy; Komunitní technika; Podpora digitálního začleňování.

Mezigenerační spolupráce

- ❖ Společné akce s MŠ/ZŠ, tvořivé dílny, čtení dětem.
- ❖ Besedy, komunitní centra, zahrádky.
- ❖ Projekty jako „Společně ve městě“, senioři a seniorky jako mentoři.
- ❖ Příměstské tábory, spolky, kulturní propojení generací.

Prevence sociálního vyloučení

❖ Městské části

Tísňová péče, právní poradny, komunitní pracovníci.

Důraz na osobní kontakt, monitoring osamělosti.

❖ Obce I. typu

Spíše pasivní přístup, pomoc přes rodinu nebo obecní zaměstnance.

Méně strukturovaných opatření.

❖ Obce II. typu

Pečovatelská služba, komunitní centra, poradenství.

Prevence izolace skrze akce a setkání.

❖ Obce III. typu

Senior akademie, komunitní plánování, dobrovolnictví.

Sociální aktivizace, krizová pomoc, senior telefon.

Age-friendly obec

❖ Městské části

Bezbariérové prostředí, komunitní život, digitální podpora. Důraz na rovnost a zapojení všech věkových skupin.

❖ Obce I. typu

Většinou obecné odpovědi typu „každý je občan“.

Méně konkrétních age-friendly opatření.

❖ Obce II. Typu

Bezbariérové úpravy, komunitní centra, vícegenerační akce.

Vnímání seniorů jako nedílné součásti komunity.

❖ Obce III. Typu

Strategické plánování, komunitní stabilita. Zohlednění potřeb všech věkových skupin v infrastruktuře i službách.

Diskriminace

❖ Městské části

Podpora rovnosti, aktivní zapojení seniorů a seniorek, komunikace.

Finanční podpora spolků, vzdělávání veřejnosti.

❖ Obce I. typu

Odpovědi typu: „senioři jsou jako každý jiný“.

Méně aktivních opatření.

❖ Obce II. typu

Podpora klubů, vzdělávání, komunitní aktivity.

Prevence předsudků skrze společné akce.

❖ Obce III. typu

Komplexní přístup: vzdělávání, komunitní plánování, zapojení seniorů.

Oceňování seniorů, aktivní role ve společnosti.

Vzdělávání o stárnutí

- ❖ Besedy, workshopy, univerzita třetího věku.
- ❖ Zpravodaje, web, sociální sítě.
- ❖ Praktické vzdělávání: zdraví, technologie, bezpečnost.
- ❖ Projekty jako „Moudrá sovička“, komunitní centra.
- ❖ Vzdělávání napříč generacemi.

Postřehy

- ❖ menší návratnost (dotázaných: 485 obcí)
- ❖ průměrná doba vyplnění: 37,5 minuty
- ❖ zajímavé odpovědi:
 - Přínosy seniorské populace : „**0**“ ; „**Spíš starost.**“ ; „**Nevím.**“
 - Motivace seniorů : „**Úsměvem.**“ ; „**Káva a zákusek zdarma na setkání důchodců.**“
 - Technologie a digitální gramotnost : „**Knihovna PC – ale nikdo tak 10 let nevyužil.**“;
„**Plánují se kurzy zacházení s PC a mobilním telefonem.**“
 - Zaškrtnutí „jiné“ bez přidané odpovědi

Děkuji Vám za pozornost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

MPSV ČR ■ Na Poříčním právu 1/376 ■ 128 01 Praha 2 ■ +420 221 921 111 ■ posta@mpsv.cz